

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА
ГРІНЧЕНКА ФАКУЛЬТЕТ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА І
ДИЗАЙНУ КАФЕДРА ДИЗАЙНУ**

«Допущено до захисту»

Завідувач кафедри дизайну

Протокол засідання кафедри

№ _____ від «___» _____ 2025 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

ДИЗАЙН ПОДАРУНКОВОГО ВИДАННЯ КНИГИ

А. К. ТЕРНЕР «МОВА ТІЛА»

Спеціальність 022 Дизайн

Освітня програма 022.00.01. Графічний дизайн

Перший (бакалаврський) освітній рівень

Здобувач

Швидка Дарина Костянтинівна

група ГДб-1-21-4.0д

Керівник Радько Катерина
Володимирівна

Рецензент _____

АНОТАЦІЯ

Випускний кваліфікаційний дизайнерський проєкт за спеціальністю 022, який присвячена вивченню ролі графічного дизайну в оформленні детективного роману на прикладі створення ілюстрованого подарункового видання книги А. К. Тернер «Мова тіла».

Досліджено варіанти художнього оформлення та прийоми формування напруженої атмосфери в дизайні детективної книги. Проведено паралелі між ілюстраціями різних детективних історій, досліджено їхній вплив на глядача, проаналізовано роль стилю ілюстрацій для дорослого читача. Об'єктом дослідження є детективні видання, розраховані на дорослу аудиторію.

Ключові слова: книжкова ілюстрація, дизайн книги, світлотінь, детективна література, візуальна інтерпретація, комунікація з читачем.

За підсумками виконаної дипломної роботи створено власну концепцію дизайну книги, що включає створення обкладинки, суперобкладинки, форзац, нацзац, титульної сторінки, ілюстрованих сторінок.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело. При створенні роботи не було використано штучного інтелекту та недозволеної допомоги.

ANNOTATION

Final qualifying design project in speciality 022, dedicated to studying the role of graphic design in the layout of detective novels, using the example of the creation of an illustrated gift edition of A. K. Turner's book “Body Language”.

This study examines various approaches to visual design and techniques for creating a suspenseful atmosphere in the design of detective novels. It draws parallels between the illustrations in different detective stories, investigates their impact on the reader, and analyses the role of illustration style for adult readers. The subject of the study is detective publications aimed at an adult audience.

Keywords: book illustration, book design, light and shadow, detective literature, visual interpretation, communication with the reader.

As a result of the qualification work, an original book design concept has been developed, encompassing the creation of the cover, dust jacket, endpapers, half-title page, title page and illustrated pages.

The qualification work contains the results of their own research. The use of ideas, results and texts of scientific research of other authors must be referenced to the appropriate source. No artificial intelligence or unauthorised assistance was used in the creation of this work.

Shvydka D. K.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ І. АНАЛІЗ ПОЯВИ ІЛЮСТРОВаниХ ВИДАНЬ ТА СТВОРЕННЯ НАПРУГИ В ІЛЮСТРАЦІЯХ	11
1.1. Значення світлотіні в мистецтві та історія еволюції книжкової ілюстрації протягом століть.....	11
1.2. Візуальна мова напруги: роль книжкової ілюстрації у формуванні напруги літературі.....	18
1.3. Створення сторітелінгу в ілюстраціях.....	20
Висновки до Розділу І.....	23
РОЗДІЛ ІІ. ОСОБЛИВОСТІ ВІЗУАЛЬНОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ТВОРУ	25
2.1. Аналіз ідейної складової книги.....	25
2.2. Цільова аудиторія.....	27
2.3 Аналіз аналогових ілюстрованих видань в жанрах «детектив» і «трилер»...29	29
Висновки до Розділу ІІ.....	32
РОЗДІЛ ІІІ. РОЗРОБКА ДИЗАЙНУ ОФОРМЛЕННЯ КНИГИ	33
3.1. Дизайн концепція оформлення літературного твору.....	33
3.2. Створення мудбордів, ескізів до розгорток.....	34
3.3. Розробка оригінал-макету.....	35
Висновки до Розділу ІІІ.....	42
ВИСНОВКИ.....	42
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	44
ДОДАТОК А.....	51
ДОДАТОК Б.....	53
ДОДАТОК В.....	55

ВСТУП

Актуальність теми дослідження.

«Мова тіла» А. К. Тернер є зразком сучасної детективної літератури, що є популярним жанром в читацькому середовищі. Актуальність вибору обумовлена зростанням популярності перекладної детективної літератури в Україні, де якісне оформлення стає вирішальним у конкуренції. Працюючи з актуальним виданням, з'являється можливість досліджувати сучасні тенденції книжкового оформлення та враховувати потреби й запити читацької аудиторії.

З розвитком сучасного українського книжкового ринку постає питання про якість книжкових видань. На цей час кількість книжкових видавництв, які публікують переклади українською мовою збільшилось втричі після початку російсько-української війни та повномасштабного вторгнення через масову українізацією населення через військові дії росіян.

Станом на кінець 2025 року в Державному реєстрі зареєстровано понад 8 800 суб'єктів, які займаються видавничою діяльністю. Містами-лідерами, де найбільше нових видавництв є Дніпро, Харків, Київ. Але в менших містах України кількість видавничих фірм теж змінилась. Найпопулярнішими українськими видавництвами на зараз є «Видавництво Старого Лева», «Клуб Сімейного Дозвілля» (КСД), «Vivat», «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», «Наш Формат», «Ранок», «Генеза» [1]. Окрім цього у офлайн та онлайн магазинах КСД, Vivat можна придбати книжки інших видавничих фірм.

Через популярність штучного інтелекту (ШІ) в перекладах деяких книжкових видань Vivat було знайдено добросовісне використання вже вищезгаданої цифрової технології при перекладі тексту. Через те, що після виконання текстових запитів штучний інтелект завжди пропонує читачеві якісь додаткові запитання по типу: хочеш я зроблю цей переклад менш механічним? Можливо тобі потрібно перекласти ще якийсь текст і так далі. Перекладач перекладав текст не самостійно, неправильно, (ші робить занадто дослівний і автоматичний переклад) забув видалити рядок в якому штучний інтелект робить

йому пропозиції по покращенні перекладу. Деякі видавництва дозволяють використання штучного інтелекту при створенні обкладинок до книжок будь-якого жанру. Іноді видавництва використовують вищезгаданий ші не лише для створення обкладинок, але і для створення ілюстрацій. Наприклад, 2025 року у популярному кийському видавництві «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» стався скандал через використання генеративного ші (той, що генерує зображення) при створенні обкладинок для книги «Жінка зі сну» антології англійських готичних видань Юрія Винничука [2]. Комунікація видавництва з читачами була виконана не професійно, замість того, щоб почути аудиторію та поміняти обкладинку на намальовану ілюстраторами видавництво вирішило нічого не міняти і ввели промокод «ILOVEAI» на покупку цієї книги. Цими діями видавництво відштовхнуло потенційних покупців і читачів і підняло питання подальшої співпраці ілюстраторів і графічних дизайнерів при створенні обкладинки. Багато ілюстраторів висловили невдоволення діями видавництва у власних постах у соціальних мережах. Через деякий час «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» ввело промокод «IHATEAI» на покупку книжкових ілюстрованих видань, які були створені без використання штучного інтелекту.

Художники, дизайнери та ілюстратори висловлюють занепокоєння і обурення поширенням використання генеративного штучного інтелекту. По-перше, для створення текстових чи генеративних запитів центри та інфраструктури, які з ними пов'язані використовують електроенергію і питну воду для охолодження власних систем [3]. З однієї сторони на один конкретний запит йде менше половини чайної ложки (при генерації зображень і відео використовується більше води), але це скільки використовується з одного запиту. Лише одним чатом GPT 5 відсотків населення користується щотижня. Кількість щоденних використань перевищує від 250 до 300 мільйонів. А це лише один із популярніших чатів, крім нього є ще Google Gemini, Meta Ai, Perplexity, Microsoft Copilot. У містах поблизу сервісних центрів штучного інтелекту Google частково відсутня питна вода у кранах. Її або взагалі немає і людям треба купувати воду в пляшках або бутлях або напір води дуже низький.

По-друге, створення художніх робіт і фотографій моделями DALL-E та GAN не є етичними. Для того щоб створити зображення цим моделям необхідно мати схожі у своїх базах даних. Більшість зображень у цих базах даних були надані не самими художниками, а людьми, які самі завантажили художні роботи у архів штучного інтелекту без відома автора. Художні та звичайні зображення, які робить штучний інтелект це колаж з існуючих робіт, а не створення штучним інтелектом чогось нового. Наприклад, в березні 2025 року був популярний тренд створення за допомогою чату GPT та Midjourney зображень в стилі японської анімаційної студії «Ghibli». Люди самостійно завантажували у архів кадри з анімаційних фільмів цієї студії, писали промпт (текстовий опис зображення) і отримали згенеровані зображення у стилі анімаційної студії. В результаті популярності тренду студія «Ghibli» дізналась про це та вирішила звернутися до суду щодо порушення авторських прав. Студія пішла на такий крок це не лише через використання цієї функції заради красивих аватарок, але і тому що цими зображеннями могли створюватись рекламні постери і інша рекламна продукція. Також генеративний ші створював за запросами людей зображення з негативними контекстами (сексистськими і расистськими).

У 2024 у Лондоні була подібна ситуація, при якій було звернення до суду через дозволення використання ліцензійного контенту штучним інтелектом. Але дії уряду Великої Британії швидко розкритикували, бо відмови від авторських прав для творців є необ'єктивними [4]. Верховний суд Сполучених Штатів Америки у 2026 році повністю відмовив у захисті художніх робіт, які були створені за допомогою штучного інтелекту. Аналізуючи цю тенденцію, можна дійти висновку, що найближчим часом більшість країн не схилитиметься до надання авторських прав штучному інтелекту через невдоволення суспільства.

Стан наукової розробки проблеми: У дослідженні розглядається, як взаємодія між текстом та зображенням, зокрема вибір кольору, побудова композиції та гра світла й тіні, формує емоційне сприйняття читачем. Значна

увага приділяється розвитку цифрової ілюстрації та використанню візуального сторітелінгу у художніх виданнях.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Кваліфікаційну роботу виконано на кафедрі дизайну факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського столичного університету імені Бориса Грінченка. Робота є частиною наукової теми кафедри дизайну «Сталий розвиток суспільства та дизайн-діяльність у просторі айдентики територіальних громад», що передбачає проведення досліджень у сфері культури, мистецтва і дизайну та суміжних областей знань, презентацію результатів на міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях, публікацію на шпальтах фахових видань, керівництво студентськими творчими та науковими студіями і гуртками, написання випускових кваліфікаційних робіт першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти (протокол засідання кафедри дизайну від 05.02.2025 р. № 5).

Об'єкт дослідження: процес розробки ілюстрованого матеріалу, спрямованого на передачу атмосфери книги та популяризацію читання серед молоді.

Предмет дослідження: аналіз ілюстрованих видань книг у жанрі психологічного трилеру, детективу.

Мета дослідження: покращити власні знання з теми дизайну художньої книги, здійснення аналізу і дослідження книжкового ринку обраних жанрів літератури для дорослої аудиторії. Створення дизайну ілюстрованого подарункового видання для книги А. К. Тернер «Мова тіла»: розробити обкладинку, суперобкладинку, титульні сторінки, основні ілюстрації, шрифтове оформлення.

Завдання проекту:

1. Дослідити історію виникнення та розвитку ілюстрованих видань
2. Розкрити поняття дизайну ілюстрованого видання.
3. Дослідити аналоги ілюстрованих психологічних трилерів.

4. Пояснити основну мету

5. Створити загальне поняття про книгу обрану для ілюстрування: відтворити атмосферу, переживання героїв.

Методи дослідження: теоретичний (аналіз прочитаного,), описовий (створення списку джерел,), історичний (визначення історії виникнення книжкової ілюстрації та сторітелінгу), емпіричний (використання статистики).

Теоретичне значення: Особливу увагу приділено світлотіні, створенню напруги ілюстративною мовою для художніх творів, переданню атмосфери книги, підтриманню єдиного художнього стилю.

Практичне значення: покращити сприйняття художнього твору за допомогою художніх засобів і методів. Сформувати концепцію про книгу не використовуючи масові і звичні методи оформлення.

Апробація результатів дослідження.

Матеріали кваліфікаційної роботи обговорювались на засіданнях кафедри дизайну факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського столичного університету імені Бориса Грінченка. Основні положення й результати кваліфікаційної роботи було викладено у повідомленнях на всеукраїнській науково-практичній конференції «Трансформація гуманітарної сфери та культурного простору під впливом війни» *Ucraina Libertatem* (Київ, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 12 листопада 2025 року) та на всеукраїнській науково-практичній конференції «Київська конференція з дизайну. Сталий розвиток суспільства та дизайн-діяльність у просторі айдентики територіальних громад» (Київ, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 16 квітня 2026 року)

Швидка Д.К. Світло і тінь як засіб створення напруження в ілюстраціях до детективного літературного твору. Всеукраїнська науково-практична конференція «Трансформація гуманітарної сфери та культурного простору під

впливом війни» *Ucraina Libertatem*. Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. Київ. 2025. 288-290 с

Швидка Д. К. Роль кольорового контрасту та холодної палітри у створенні атмосфери саспенсу в ілюстрації. всеукраїнській науково-практичній конференції «Київська конференція з дизайну. Сталий розвиток суспільства та дизайн-діяльність у просторі айдентики територіальних громад» (Київ, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 16 квітня 2026 року). 269-271 с

Ілюстраційні матеріали також подавались на конкурс студентської графіки 2026 від Київського столичного університету імені Бориса Грінченка та на виставку робіт Оболонья.

Структура: Вступ, три розділи, відповідні підрозділи, висновки до розділів та загальні висновки, список використаних джерел та додатків. Загальний обсяг із додатками складає 60 сторінок, основний текст 43 сторінок, додатки 17 сторінок.

Графічна частина: два демонстративних планшета 841 мм на 1189 мм.

РОЗДІЛ І.

АНАЛІЗ ПОЯВИ ІЛЮСТРОВаниХ ВИДАНЬ ТА СТВОРЕННЯ НАПРУГИ В ІЛЮСТРАЦІЯХ

1.1. Значення світлотіні в мистецтві та історія еволюції книжкової ілюстрації протягом століть

Людство ще з самого початку свого існування хотіло знайти спосіб передавати інформацію про своє життя та побут. Першим інструментом передачі інформації стали малюнки на стінах печер. За довго до появи паперу у Вавилоні, Асирії, Шумер писали на сирих глиняних табличках дерев'яними паличками, Пізніше ці дощечки обсушували та випікали при високих температурах. Подібне письмо на табличках називалось клинописом, бо палички якими писали робило відтиск у вигляді подовжених рисок— клинів. Потім такі таблички зберігались у дерев'яних ящиках, це були як сторінки, а ящики збирали їх до купи неначе книжка [5]. У Древньому Єгипті придумали папірус та поліптих (грец. *poly* — багато і *ptyche* — складка, дощечка) — дерев'яні дощечки, які скріпленні ремнем і покриті воском, на яких вирізьблені літери сталевим різачком, у Стародавньому Римі був пергамент. Прикладом ілюстрування на папірусі у Стародавньому Єгипті є «Книга мертвих», вона є своєрідним посібником для проведення ритуалів. Це необхідна інструкція виконання дій для ритуалів служіння верховним божествам Єгипту [6] (див. рис. 1, Додатку А).

Після винайдення паперу людство, розуміючи його дорогу ціну, створило кодекс для оформлення книжкових видань, за яким працювали майстри книги. З часом еволюції книги люди створили продумане оформлення (обкладинка, титульна сторінка, авантитул, форзац), яке захищало книгу від зовнішніх чинників і руйнувань. Рання книга була розкішною, бо кожна деталь, кожна літера і кожний візерунок були створені вручну великою кількістю майстрів за довгий проміжок часу. Над одним екземпляром книги зазвичай працювали як мінімум троє людей у скрипторії (майстерні для створення книг), зазвичай це

були ченці: писар, ілюстратор (або іншими словами мініатюрист) та палітурник. З створенням перших гравюр на дереві (ксилографія) процес оформлення книги істотно змінився, замість того, щоб вимальовувати кожен малюнок вручну було достатньо зробити його один раз і за допомогою методу гравюри робити відбитки і зшивати сторінки. Збільшувались тиражі книг, але на той момент книга все одно була дорогою для більшості населення. Читати могла лише верства населення з багатих родин, які мали змогу знайти собі вчителів читання і письма.

Середньовічна Європа починає захоплюватись гравюрами у другій половині XIV століття за доби Раннього Відродження і ця галузь росте. Наприклад, від створення друку на тканині штампами зробленими з дерева до тиснення тіста для пряників за допомогою дерев'яних форм [7] (див. рис. 2, Додатку А). В середині XV століття відбулася революція у поширенні інформації через винахід Йоганна Гутенберга. Він створив перший друкарський прес та окремі рухомі металічні літери для відтиску, прибравши необхідність у створенні дерев'яних блоків з викарбуваним текстом [8] (див. рис. 3, Додатку А). У XIX столітті окрім ксилографії з'являється гравюри створені за допомогою кам'яних плит (літографія). Також у XIX столітті році Йоганн Кенінг винайшов і створив відразу два типи швидко друкарських машин. Спочатку це була друкарська машина з паровим приводом, яка була спільною роботою з Андреасом Фрідріхом Бауером, вона могла друкувати до 1 100 односторонніх відбитків за одну годину (див. рис. 3, Додатку А). Через деякий час була створена інша машина, яка друкувала двосторонні відбитки [9]. Після створення лінолеуму з'являється ще один вид способу перенесення малюнків на інші поверхні – ліногравюра [10].

У XX столітті почалась масова переоцінка цінностей і надбань Середньовічної Європи та Сходу. Михайла Бойчука та його послідовників не задовольняло використання академічного символізму, через його поверхневність. І спрямувавши свою увагу на іконописі вони поєднали останні відкриття

художників-авангардистів та об'єднали з традиціями українського написання ікон. І цей новий стиль — неопримітивізм мав дуже великий вплив на українську графіку [11]. З XVIII по XIX століття ілюстрація стає не лише графічним доповненням до тексту, а дублюванням тексту і відбитком. Ілюстраційні матеріали стають авторськими, збільшується вплив авторської інтерпретації. XX століття характеризується появою значного різноманіття художніх стилів, серед яких модерн, фовізм, експресіонізм і сюрреалізм, що передбачає більше можливостей для художників [12]. Наприклад, художників представників напрямку фовізму вважали «дикунами», через використання емоційності, стихійності руху у композиції і наявності яскравих кольорів [13]. Прикладом художнього твору у стилі фовізму є картина Анрі Матісса «Танець». З цього можна зробити висновок, що кожне суспільство та кожна епоха формують характерний спосіб взаємодії між поколіннями, а також власний механізм передачі культурного досвіду за допомогою художніх засобів та прийомів [14].

Окреслені особливості культурної спадкоємності та передачі художнього досвіду знаходять своє відображення в книжковій ілюстрації також. «Енеїда» авторства Івана Котляревського має численні перевидання, оформлені різними художниками, однак окремо варто відзначити видання 1968 року, яке ілюстроване Анатолієм Базилевичем. Кожна ілюстрація зроблена настільки унікально, що їх можна сприймати і без читання твору, як самостійний художній твір [15]. З 1980 та до завершення XX століття в Україні відбувається перехідний етап у мистецтві, комп'ютерні технології починають з'являтися і співпрацюють з ручними техніками, відбувається розвиток нових технологій у поліграфічній справі. Книжкове видання у той час практично набуло того вигляду, який ми бачимо зараз [16]. На початку XXI століття у більшості культур відбувся «етнічний ренесанс» завдяки тому, що народи починають шукати відмінності між культурами та і знаходять характерні особливості. Графіка українського мистецтва цього часу повністю побудована на народному мистецтві, фольклору та культурі [17]. Отже, текстові описи ніколи не зможуть розповісти про побут і культуру як матеріальні художні речі. Завдяки кераміці, ювелірним виробам,

ілюстрованим книгам ми можемо дізнатись про культурний устрій та особливості побуту набагато більше ніж про текстові описи тих часів [18].

У сучасному культурному просторі дизайн, видавництва та реклама використовують ілюстраційні матеріали не лише для створення готового продукту, але і для реклами та просування своїх послуг [19]. Сфера застосування ілюстрації з кожним роком все дедалі збільшується. Вона є пластичною і еластичною формою мистецтва і може розтягуватись у будь-який необхідний їй бік, від ілюстрування книжок так і концепт артів для 3д гри. Протягом століть мистецтво ілюстрації були і є частиною культури і політики, за допомогою нього можна легко зобразити текстовий наратив заради висловлення власної думки про якесь явище або подію в суспільстві [20].

Одним з найважливіших інструментів у художніх творах є світлотінь. Її значення надзвичайно велике. Світлотінь допомагає підкреслити форму об'єктів, без неї предмети, які ми бачимо кожного дня, були б пласкими. Також завдяки світлотіні в ілюстраціях, картинах, анімаціях створюється відчуття глибини у зображенні [22]. Окрім цього, світлотінь виступає засобом створення глибини образів, підсилення певних емоцій і настрою зображення. Темні силуети на фоні можуть посилити загадковість, напругу у вже намальованій ілюстрації [23]. Оформлення детективного видання має на меті передати і тему, і атмосферу книги достовірно [24]. Саме тому дизайн кожної книги відіграє таке велике значення. Від дизайнерського рішення практично залежить ставлення читача до літературного твору. Кожного року на книжкових полицях українських видавництв з'являється дедалі більше книжок вітчизняних авторів детективів, тому задача створити цікаве атмосферне оформлення жанрового твору, враховуючи і ефект світлотіні в ілюстраціях є надзвичайно актуальною [25].

Ілюстрації допомагають читачеві зрозуміти сюжет і уявити атмосферу твору. Сучасний ринок пропонує широкий діапазон варіантів дизайну книги, у якому ілюстрації мають відповідати жанру книги. Дитячі детективи відрізняються від детективів для дорослих. У творах для дітей менш жорстокі і

менш складні сюжети, в той час як у дорослих детективних історіях сюжет більш заплутаний. Підбравши правильну кольорову палітру, відштовхуючись від тематики і цільової аудиторії і використовуючи знання світлотіні ілюстратор може зробити правильну атмосферу для твору, який він ілюструє. Сучасні графічні редактори дуже полегшили роботу ілюстраторів з світлотінню і ефектами, які можуть додати ще більше напруги до зображень, задуманих дизайнером. Створюючи ілюстраційний ряд до книги, дизайнер, ілюстратор має приділяти увагу не лише протоколу чіткого зображенню подій, що відбуваються у творі. Він має вміти додавати тонкі і непомітні сенси до зображень.

Першим детективом в історії літератури був Огюст Дюпен, персонаж роману Едгара Аллана По «Вбивства на вулиці Морґ». Книгу було видано 20 квітня 1841 року (див. рис., Додатку). Від цього твору прийнято вести відлік початку розвитку детективного жанру у літературі, хоча, історії з елементами розслідування злочинів видавалися і до нього. Завдяки світлу і тіні на єдиній ілюстрації до цього твору ми бачимо картину хаосу. Наявність тривожних силуетів створює відчуття напруги і тривоги, наче щось жахливе вже відбулось. Отже, ілюстрації в детективному жанрі — це не просто малюнки, а повноцінні візуальні засоби передачі тієї атмосфери інтриги та процесу розслідування, які є серцевиною детективного роману. Як приклад розглянемо ілюстрації молодій українській ілюстраторки Софії Оксаніч до популярного українського психологічного трилеру з елементами детективу «Я бачу, вас цікавить п'ятьма». За допомогою світлотіні і обмеженої кольорової палітри авторка створила ряд напружених ілюстрацій, що переконливо передають атмосферу книги. Світлотінь є одним з найголовніших засобів для створення атмосфери у книзі. [21]

Саме від відношення світла до тіні залежить сприйняття подій читачем. Коли художник/ілюстратор додає тінь і світло до своєї роботи це створює ілюзію наче намальований об'єкт живий і додає глибину. Правильно визначене джерело світла у малюнку має дуже великий вплив на атмосферу і настрій читача. Головне у малюванні з джерелом світла це не забувати, що кожне джерело має

різні властивості. Наприклад, ліхтарик доволі яскравий і буде дуже добре освітлювати речі на які він напрямлений. Але одночасно з цим він не освічує радіус усіх речей поруч. Свічка має меншу яскравість, але освічує всі предмети поруч з нею. Дистанція між джерелом світла і предметами теж грає свою роль, чим ближче предмети до нього тим вони світліше і чим далі від нього темніші. Від напрямку світла залежить, як світло буде лягати на предмети. З цього ми можемо винести три принципи малювання джерел світла: яскравість, дистанція та напрямок. Крім цього є поняття жорсткого і легкого освітлення. До прикладу візьмемо освітлення об'єктів сонцем у сонячний день, воно створює жорсткі тіні і має чіткий напрямок падіння світла. В дуже хмарний день сонце буде перекрите хмарами. Через це освітлення буде мати багато напрямків падіння світла і буде набагато м'якшим. Кут джерела падіння світла (сонця) попадає на непрозорі об'єкти і зразу відштовхується з таким самим кутом нахилу вниз. Прозорі речі (такі як повітря і скло) дозволяють джерелу світла пройти крізь них без жодних проблем. Але є виняток, коли річ і не прозора, але і не повністю солідна. Полупрозорі речі не тільки дають світлу проходити через себе, створюючи цікаві рефлекси, але також і відбивають половину. Хмари є напівпрозорими, тому коли у хмарний день на них попадає світло вони не лише його відбивають, але також дають можливість деякій частині пройти крізь. Ці промені світла проходять скрізь хмари і міняють кути безліч разів, коли вони вже доходять до будівель, людей та інших предметів вони вже не мають одного конкретного напрямку падіння променів. Таким чином ми маємо можливість бачити коли хмарно і інтенсивність освітлення нижче ніж зазвичай, але незлічена кількість напрямків променів освітлює все і зразу. В результаті створюється ефект розсіювання світла. Тіні також бувають різними. Наприклад, візьмемо дві кульки: одна буде освітлена одним джерелом світла, друга багатьма. Якщо ми порівнюємо ці дві кульки з жорсткими і м'якими тінями ми помітимо, що та кулька, де жорсткі тіні має чітке розділення на світло і тіні, буде створюватись тінь взаємопокриття. Це тінь коли два предмети торкаються одне одного і світло має проблеми, щоб це освітити. Саме цей тип тіні створюється під двома кульками. Під кулею з

багатьма джерелами світла (м'яким освітленням) ця тінь буде з розмитими краями.

Проблематика застосування цих правил у малюнках це те, що у реальному житті кожен предмет буде мати і жорстке і м'яке освітлення. Жорстке освітлення буде створюватись сонячними променями, а от м'яке розсіяне світло буде від неба. Воно прозоре, але все одно буде мати можливість невеликої кількості світла відбитись (на шкірі буде рефлекс кольору неба у тінях). Також ще одним останнім ресурсом світла буде і поверхня на якій стоїть об'єкт. Сонячні промені відбиваються від поверхні і попадають на предмети поруч. В замкнутих просторах світло попадаючи від вікна спочатку падає на підлогу, з підлоги воно відбивається на стелю і вже від стелі воно падає знову на підлогу. Світло має можливість втрачати інтенсивність з кожним подібним відбиттям. Тому остаточне розсіювання буде не таким сильним як перше. Ця інформація дає розуміння механіки розсіювання світла і спрощує процес створення тіней на малюнках [26].

Розуміння світлотіні є важливим для художніх творів з напруженою атмосферою. Детективний триллер А. К. Тернер «Мова тіла» це моторозна історія напруженим і непередбачуваним сюжетом. Після повномасштабного вторгнення читачі стали більше звертати увагу не лише на історичні книги чи книги на національну тематику, але й на жанр фантастики, детективу. Контрастні переходи світла і темряви акцентують увагу читача на важливих деталях і формують емоційне сприйняття сюжету в детективах. Отже, світлотінь у дизайні детективної книги не лише прикрашає зображення, а й підсилює драматизм і глибину історії [21].

1.2. Візуальна мова напруги: роль книжкової ілюстрації у формуванні напруги літературі

Ілюстрація є способом комунікації між читачем і автором. Вони виконують безліч функцій: психологічну, естетичну і інформаційну. Паралельно з цим

ілюстрації відрізняються від інших творів мистецтва, в них треба передати зміст і атмосферу книжкового видання. В наш час існує багато методів їх створення, тому в залежності від матеріалів, палітри, деталізації можна досягти максимально різних результатів.

В ілюстраціях до творів жанру трилер, хоррор, де цільовою аудиторією є дорослі, дуже важливим є правильно передати відчуття напруги, таємничості, психологічного стану персонажів та їх емоції. Завдяки цьому читач дійсно зможе проникнутися сюжетом, співпереживати головним і другорядним героям, помічати нові нові деталі сюжету [27].

Для того щоб ілюстратор або графічний дизайнер міг проілюструвати книжку він повинен ознайомитись з текстом, який він ілюструє та також архітектурою книги. Саме завдяки існуванню концептуального мистецтва художники почали створювати міцний концепт від якого пізніше відштовхувались у роботі. Треба визначити, без яких елементів книга не втратить свого початкового задуму і без яких вся логічна структура не зламається [28]. Після цього визначити цільову аудиторію, головні і другорядні події твору. Одна з головних задач: скласти схему розгортів ілюстрацій. Завдяки цій схемі можна буде швидко помітити чи не знаходяться схожі розгороти поруч, тому що різноманітність у розташуванні ілюстрацій виглядає цікавіше. Художник поступово складає мудборд і референси до зображень. Є художники, які не відповідально відносяться до цього процесу, які вважають наявність референсів до художньої роботи – плагіаризмом чи мухлярством. Насправді це не так. Ці зображення як допомога художнику, підказка як виглядають речі, з якими ми, можливо, не зустрічаємось кожен день або які не знаходяться поруч з нами. Є багато способів пошуку референсів і способу їх зберегти. Для великих комплексних проектів, як ілюстрування, потрібно багато референсів. Щоб не зберігати кожне з них окремо треба робити дошки на Pinterest (соціальна мережа та пошукова платформа, заснована в 2010 році, створена для пошуку, зберігання та організації ідей у вигляді зображень та коротких відео (пінів) на тематичні

дошки) або зберігати їх у програмі Pureref (безкоштовна програма для Linux, Mac, Windows, яка надає можливість створювати підбірку референсів для роботи, вікно програми буде поверх інших вікон). Якщо ви оберете Pureref для збереження власних референсів, треба робити для кожної роботи окремий файл. Чим більше зображень ви використовуєте у одному файлі Pureref, тим швидше можуть почати гальмувати інші програми в яких ви одночасно працюєте. Для підбору мудбордів можна скористатись пошуковою платформою cosmos, там є функція фільтру пошуку по кольорам. Але варто зазначити, що там складніше знайти більш комплексні роботи і конкретні зображення поз, референсів, емоцій і так далі.

Завдяки різним стилістичним прийомам можна покращити відчуття напруги на ілюстрації. За допомогою контрасту і контрастуючих між собою кольорів (теплих і холодних) можна відтворити безліч різних емоцій. Наприклад, якщо нам треба показати жертву і вбивцю на роботі буде логічно показати жертву в теплих тонах, а вбивцю в холодних. Якщо щось небезпечне заховати у тінь, тобто зробити темнішим за насиченість жертви, глядач спочатку помітить жертву, а потім вже те, що ховається у тіні. Через асиметричне розташування фігур та форм від центру зображення, фокус буде спрямований на одну зі сторін роботи, створюючи дисбаланс. Масштабування також має емоційний вплив на створення напруги. Поєднання великих і малих фігур формує ефект, що більша фігура має більше впливу, контролю на малюнку.

1.3. Створення сторітелінгу в ілюстраціях

Сторітелінг існує вже не одне тисячоліття. Навіть малюнки на стінах печер також є його частиною. Без слів люди того часу могли комунікувати між собою, розповідати історії, попереджали про небезпеку за допомогою настінних малюнків. Якщо в кам'яному віці був лише один спосіб створення малюнків — добути пігмент і малювати по кам'яній стіні, то зараз існує багато медіумів для створення ілюстрацій. Можна використовувати звичайні методи — малювати на

папері будь-яким матеріалом (гуашшю, акрилом, маслом, вугіллям, чорнилом і так далі) потім сканувати, можна скористатись можливістю діджитал ілюстрацій. Коли людство тільки почало створювати хоч якісь програми для цифрового живопису він не створювався конкретно з метою ілюстрування. Наприклад, програма Sketchpad, яка була створена Іваном Сатерлендом у 1963 році розроблялась заради поліпшення роботи інженерів та вчених військово-повітряних сил. Протягом 1980-1990 років були вже створенні більш звичні для нас програми, якими ми зараз користуємось. А саме Adobe Photoshop та CorelDRAW. На той момент більш популярним був Adobe Photoshop через свій великий функціонал не лише в створенні малюнків [29]. Етап поширення постмодернізму сприяв тому, що всі традиційні техніки зараз працюють рука об руку з новими технологіями. Важливо звертати особливу увагу до того, які техніки використовувати і до якої книги вони будуть доречні. Ілюстрації до книги підпорядковуються оригіналу (текстовій частині літературного твору) і для кращої інтерпретації варто звертати на це увагу. Зараз цифровий живопис має дуже великий функціонал, створити щось у растровому або векторному редакторі з ефектом «намальованого на папері» вже не здається новаторською ідеєю [30].

У своїх роботах ілюстратори використовують візуальний сторітелінг — можливість передати події, атмосферу за допомогою візуальних зображень [31]. Головною одиницею показу подій книги художньої або наукової літератури є ілюстрація, схема. Дизайн потребує від художника знати багато предметів, які з першого погляду не сумісні між собою. Наприклад, психологію, щоб знати як основні форми, кольори, композиція впливають на сприйняття читачем. Фізіологію, знання анатомії і властивості живих істот і неживих предметів, щоб більш точно зобразити їх на готовій роботі. Філософія та соціологія, щоб знати, що є важливим для людей, які їх потреби, сильні та слабкі місця, вміння аналізувати та створювати сенси у власних роботах. Поняття цих комплексів допомагає художнику створювати цікаві роботи, які цікавими серед інших робіт. Зокрема це явище можна помітити при перегляді шоу чи серіалів, фільмів, які є

продовженням існуючих фільмів. Одноманітний сторітелінг нерідко призводить до зниження інтересу навіть від його цільової аудиторії.

Якщо для продовження серії шоу взяти явище, ситуацію або персонажа, про якого було мало інформації і в продовженні розповісти, показати і розкрити арку цієї події, персонажа, то можна створити захопливий продукт. 5 квітня 2010 року вийшла перша серія анімаційного серіалу «Час пригод» для Cartoon Network. Серіал йшов 8 років, за допомогою вмілого сторітеллінгу події розкривались поступово і вони всі мали наслідки і продовження. 31 серпня 2023 у світ вийшло продовження сюжетної арки «Часу пригод» під назвою «Фіонна та Кейк», замість основних персонажів головного сюжету ними стали Фіонна (жіноча версія головного героя Фіна) та один з другорядних персонажів Саймон (сніжний король на початку часу пригод). З цього сезону почалось розкриття другорядних персонажів з іншої точки зору. У другому сезоні таким способом автори серіалу розкрили другорядну персонажку Хантрес та її боротьбу за врятування Фіна, головного героя «Часу пригод». Головною аудиторією основного серіалу є діти та підлітки, цільовою аудиторією спінофа стали дорослі. В сюжеті не з'явився контент для дорослих, там з'явилися більш щемкі та філософські теми, які будуть найбільше до душі саме дорослим. Для того, щоб зрозуміти сюжет спінофу не обов'язково дивитись всі 10 сезонів оригінального серіалу, бо завдяки зрозумілому опису подій глядач може почати дивитись і з часом зрозуміє основні події, що відбулись.

Ілюстрації відрізняються від інших засобів мультимедіа, бо тут немає звуку як у серіалах та фільмах, майже немає тексту який є у коміксах, але попри це можливість якісно розповісти про сюжет все ще залишається. Для якісної подачі невербального візуального сторітеллінгу спочатку краще планувати кількість ілюстрацій, їх техніку, композицію і тільки після цього починати робити ескізи. Пізніше за необхідності цю схему можна буде відредагувати, побачити що працює (розкриває) сюжет, а що ні. На цій схемі має бути гарно видно як розкривається конфлікт твору, в яких ілюстраціях він загострюється

найбільше, в яких все спокійно. Варто пам'ятати про необхідність враховувати часовий проміжок оригінального книжкового твору, який ви обрали для ілюстрування: його особливості, розвиток технологій [32]. Ілюстрації мають викликати у споживачів відповідні емоції, які в них заклад автор. Недоцільно очікувати, що ілюстрація сцени вбивства невинного персонажа викликатиме у цільової аудиторії позитивний емоційний відгук. І якщо споживач зможе відчувати, що автор хотів показати невербально, то це успіх для автора ілюстрацій.

Дизайн персонажів має відрізнятись між собою. Дорослі та діти мають різні пропорції через співвідношення тіла до голови. В дітей голова здається більшою через маленьке тіло (див. рис. 5, Додатку А). Завдяки основним формам як коло, квадрат і трикутник можна створити багато персонажів, які без зайвих слів можуть багато що сказати про власний характер (див. рис. 6, Додатку А). Наприклад, персонажі з більш трикутними і гострими формами говорять про себе, що вони більш агресивні, з круглими формами і без гострих кутів, що вони більш доброзичливі, а прямокутні персонажі стабільні і сильні. Життя не має чіткого поділу на чорне та біле, що відображається у дизайні, тому створюючи комбінації з основних форм можна створити дизайн для комплексних персонажів. Наприклад, антагоністом першого сезону «Фіонна та Кейк» є створіння на ім'я Скараб, в його дизайні переважають трикутники, але також присутні і прямокутники для ніг, рук і ромб для обличчя. В його дизайні переважають прямокутні та трикутні форми, це підкреслює його суворість до інших героїв. Попри те, що персонаж створює чимало перешкод для головних героїв, його дії зумовлені прагненням виконувати власне призначення — контролювати аномалії, усувати їх, а також протидіяти тим, хто зловживає своїми можливостями. Використання подібної техніки дає змогу детально продумати створення художніх образів персонажів. Художник перекладає текстовий опис на художню мову, результатом чого і є поява цього художнього образу [33]. Для спрощення збирання інформації про опис персонажів необхідно під час прочитання книги записувати ім'я та прізвище персонажа, його характеристики, зовнішній вигляд. Перед початком ескізування необхідно

створити на окремому файлі ескізи по опису головних персонажів, яких ви плануєте зображувати в ілюстраціях. Дана методика слугуватиме своєрідним орієнтиром у подальшій роботі. Особливо це допоможе якщо у літературному творі дуже багато персонажів, які мають схожі імена або зовнішні особливості. Також це дає змогу краще простежити чи створені персонажі не занадто подібні по дизайну одне до одного. Головне завдання ілюстратора у цій ситуації — уникнути враження повторюваності в дизайні персонажів, коли художні образи відрізняються лише за кольором одягу або формою зачіски.

Висновки до Розділу I

В першому розділі дипломної роботи було розглянуто початок створення способів передачі інформації людством, еволюція методів передання цієї інформації. Досліджено те як в різних країнах розроблялися нові засоби спрощення роботи ілюстраторам. Було згадано про важливість світлотіні при створенні ілюстрацій, як її створити, як краще її передати на роботах. Розказано про методи створення напруги в ілюстраціях. Аналізовано сторітелінг, як важливу одиницю передачі інформації від художника до глядача, створення персонажів за допомогою основних фігур для передачі їхнього характеру.

Ці знання є основою при створенні візуального матеріалу. Якщо творці не будуть виходити за межі власного комфорту та навичок, вони залишаться на тому ж рівні. Процес навчання малювання починається з дитинства, саме тоді коли дитина формує інтерес до мультимедійних продуктів — телевізійних шоу, мультфільмів, серіалів або фільмів . Дитина не замислюючись над художніми техніками малює те, що викликає у неї почуття комфорту. Це можуть бути як живі так і неживі істоти, предмети або явища. Для досягнення прогресу варто збільшувати складність малюнків, час на їх створення і створити ритмічну систему навчання для досягнення своєї мети. На початку дотримання цих вимог буде складним процесом, не варто засмучуватись, треба продовжувати рухатись до мети маленькими кроками. Також важливо дотримуватися балансу між

навчанням і відпочинком, оскільки надмірне навантаження може призвести до арт блоку (з англ. artblock — ментальний стан, коли художник немає ніяких художніх ідей, бажання малювати, яке можна досягти якщо перепрацювати).

РОЗДІЛ II.

ОСОБЛИВОСТІ ВІЗУАЛЬНОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ТВОРУ

2.1. Аналіз ідейної складової книги

Книга авторства А. К. Тернер «Мова тіла» — перша книга з трьох частин серії Кессі Рейвен. Це напружена детективна оповідь, поєднує риси психологічного детективу з похмурим, атмосферним трилером. У центрі сюжету — Кассандра Рейвен, технічна прибиральниця моргу, яка має незвичайне ставлення до своїх клієнтів. На відміну від інших людей, які працюють у морзі, вона відноситься до кожної померлої людини з повагою, намагаючись з'ясувати справжню причину смерті. З цим їй допомагає можливість відчувати думки людини перед смертю. Кессі не може спілкуватись з померлими людьми напряму, але емоції померлих мають здатність накопичуватись і головна героїня може їх чути. Завдяки своїм спостереженням та інтуїції вона починає підозрювати, що смерть знайомої їй людини була невірно класифікована як природна. Багато факторів вказують на те, що здорова людина без хронічних недуг не могла померти в такому віці. Ця підозра втягує її у складне розслідування, яке їй необхідно розв'язати перед тим як відбудеться похорон цієї людини [34].

Одним із найцікавіших аспектів роману є те, де відбувається більшість його подій. Морг це головне місце подій історії, локація, що є водночас нейтральною та емоційно зарядженою. А. К. Тернер зробила це основним місцем подій, щоб створити постійне відчуття неспокою та напруги. Детальні описи прохолодних кімнат, стерильних металевих інструментів та неживих тіл сприяють похмурому настрою. Вони підсилюють психологічний тиск на читача, який пронизує всю книгу. Авторка відмовляється від стрімкого розвитку подій на користь поступового нагнітання інтриг, за допомогою атмосфери, деталей по справі смерті та розкриття дрібниць, які мають великий вплив на сюжет. Ця повільно зростаюча напруга збільшує пильність читача та спонукає до уважного

спостереження за деталями. Кессі Рейвен є основною причиною, яка робить цей роман таким привабливим. Вона зображена як непересічна, прониклива та емоційно багатогранна особистість. Її статус аутсайдерки — як у соціальному, так і в професійному плані дозволяє їй ставити під сумнів висновок, які інші приймають без жодних вагань. Минуле Кессі, зокрема її важке дитинство, невіршені сімейні проблеми, додає глибини її характеру та мотивує її наполегливість у своїй справі. В сюжеті акцентується увага її вразливості, це робить її персонажа правдоподібним для пересічного читача. Розділи цієї книги є поєднанням внутрішніх діалогів, спостережень, рефлексії та спогадів головної героїні та погляд на ситуацію зі сторони детективом Філідою Флайт, яка допомагає Кассандрі дізнатись правду. Детектив не зразу стає на бік Кассандри, водночас головна героїня не довіряє поліцейським, бо впевнена що вони хочуть пошвидше зам'яти це вбивство. З часом між ними зростає відчуття довіри і вони разом намагаються дізнатись правду.

Баланс між живим і не живим світом дозволяє читачеві відчувати цю таємничу атмосферу. Стиль написання тексту більш розмовний і легкий до сприйняття читачам. Попри використання медичних термінів чи іншомовних слів текст не втрачає власної простоти, бо авторка додає пояснення до нижнього колонтитула у книзі. Роман порушує філософські питання, такі як смерть, справедливість та відповідальність. А. К. Тернер змушує читача замислитися над тим, як суспільство ставиться до неживих людей та як легко можна не помітити справжні причини смерті.

У підсумку «Мова тіла» А. К. Тернера змогла створити захоплюючий та атмосферний кримінальний роман, що поєднує психологічну глибину з детективною інтригою. Його унікальний шарм, ретельно вибудована напруга та сильна головна героїня вирізняють його серед традиційних детективних історій, де зазвичай головним героєм є чоловічий персонаж. Роман сподобається читачам, які цінують наростаюче відчуття тривоги в текстах, опис подій від двох

осіб з різною точкою зору та сюжет, який побудований навколо головної загадки з розгалуженою системою прихованих підказок.

2.2. Цільова аудиторія

Різні книжкові жанри набувають і втрачають власну популярність протягом років. Література перебуває у постійному розвитку, уподобання читачів змінюються протягом певного часу. Водночас, попри зміни технологій є жанри, які є популярними і мають великий попит серед читачів.

Станом на 2025 рік в Україні найбільш популярними є сім жанрів: фантастика, фентезі, любовні романи, детективи, трилери, історична література, біографії. Популярність цих жанрів залежить від абсолютно різних чинників. Наприклад, трилер і детективи відомі через те, що їх прочитання занурює в страшні ситуації і пригоди людей, які з ними пов'язані. Фентезі розказують про вигадані всесвіти з надприродними явищами, подіями, створіннями, це завжди цікаво читати, бо кожен автор може придумати щось нове. Любовні романи зацікавлюють читачів хімією кохання між персонажами, подібні літературні твори можна поділити на 3 тропи (напрямки): *slowburn* — любовна лінія розвивається дуже повільно, персонажі закохуються один в іншого не за одну книжку, *dark romance* — історія про аб'юзивні стосунки, які рідко завершуються щасливим розвитком подій, *love triangle* або любовний трикутник — історія коли одного персонажа люблять одразу дві людини, відбувається битва за кохання і право бути з тим персонажем. Ці тропи можуть бути використані не лише в любовних романах, але вони властиві саме їм. Історична література викликає зацікавлення завдяки можливості зануритися у будь-яку минулу історичну епоху очима літературного героя, проходячи разом з ним ці історичні події [35].

Мотивацією вибору книги для створення бакалаврської роботи стало те, що крім особистого зацікавлення твором, важливим аспектом стало прагнення дослідити, наскільки ефект готичної атмосфери може підсилитись за умови повного ілюстрування і дизайну книги. Вибір не був очевидним та не

обмежувався лише цією книгою. Перед остаточним визначенням книги було розглянуто також інші літературні твори схожої жанрової спрямованості. Був вибір між книгою «Сім циферблатів» Агати Крісті та книгою «Приховані малюнки» авторства Джейсона Рекулака. У випадку з романом Агати Крісті привабливою виявилася його атмосфера, однак значна кількість головних і другорядних персонажів ускладнювала роботу над цілісною візуальною концепцією. «Приховані малюнки» це проілюстрована історія, було бажання спробувати переробити концепти ілюстрацій у власному художньому стилі, однак виникло почуття страху, що вплив побачених ілюстрацій змусить малювати занадто схоже до оригіналу. Детективи і трилери є одними з найпопулярніших жанрів, які читають в Україні, тому вибір книги був серед книг цього жанру.

Ілюстроване видання роману авторства А. К. Тернер «Мова тіла» розраховане як подарункове або колекційне. Воно спрямоване на більш дорослу аудиторію (18-25 років). Через дорослі теми та проблеми, які були розглянуті у творі ця книга не підходить для молодшої аудиторії (дітей, підлітків). Зазначена цільова аудиторія молодих дорослих (young adults), котрі розбираються у художніх сенсах виявить інтерес до цього книжкового видання.

Книга «Мова тіла» була добре прийнята критиками у Британії мала стабільні продажі, але офіційним британським бестселером не була. Роман «Довічне ув'язнення» (Life Sentence) є другою книгою з цього циклу потрапив до списку Sunday Times Crime Books of the Year. Варто і не забувати, що А. К. Тернер є доволі молодою авторкою з точки зору перебуття у книгонаписанні. Перша книга з цієї серії була написана в 2020 році. На момент 2026 року перша книга має більше 6000 + оцінок в інтернеті, зазвичай оцінки ставить менший процент від людей, які читали книгу. Це ілюстроване видання буде хорошим подарунком для людей, яким подобається жанр детективу і психологічного трилеру. Вони допомагають переключити власну увагу з зовнішніх проблем на проблеми і жахи написані у книзі. Після прочитання людина аналізує власні

проблеми, вони вже здаються не такими складними, ніж ті, які були описані у книзі цього жанру. Трилери та детективи мають здатність утримання інтриги впродовж усього твору. Читач не може зупинитись допоки не дізнається правду про те хто винен через усі ці події книги. Ці книжкові видання дуже часто роблять розділи з використанням багатоперспективної оповіді подій, де ми можемо опинитись на місці головного друга героя, напарника або головного злодія. Це дозволяє читачам самостійно інтерпретувати та співставити характери персонажів без втручання автора.

У книзі «Мертві дівчата не говорять» є чіткий поділ на дві частини, це розповідь про 2 дівчат: одна з них мертва, а інша пропала у невідомому напрямку. Одна половина розповідає читачеві опис подій зі сторони жертви, в іншій половині книжки ми бачимо світ очима вбивці. Прочитавши половину сторінок читач перевертає книгу і читає її з іншого боку. Тут була використана техніка ненадійного оповідача. Без повного занурення у розповідь з двох сторін глядач не може дізнатись хто прав, а хто винен, Тому читач проводить власний аналіз і сам вирішує кому з цих персонажів йому вірити.

Дизайн і оформлення подарункового видання «Мова Тіла» А. К. Тернер спрямовано на дорослу аудиторію з високим психологічним інтелектом, емпатією і здатністю швидко і логічно аналізувати надану інформацію.

2.3 Аналіз аналогових ілюстрованих видань в жанрах «детектив» і «трилер»

Людські очі можуть відрізнити від 1 до 10 мільйонів відтінків кольорів. Кожний із існуючих кольорів має певні асоціації: червоний — сила, впевненість, гнів; помаранчевий — енергійність, бадьорість; жовтий — оптимізм і тепло; зелений — свіжість; синій — спокій, сум; фіолетовий — загадковість; рожевий — грайливість. Кольори мають не лише одну чітку асоціацію. Розуміння асоціацій і того який вплив вони можуть зробити на читача — це основний ключ у створенні якісних і продуманих ілюстрацій [37]. Для того, щоб читач міг

зануритися в сюжет дизайн книги має передавати атмосферу книги [36]. Книга — це величезний комплекс задач (обкладинка, форзац, титульна сторінка, ілюстрації, нацзац), якщо логічно і правильно його зібрати, то між автором і читачем не виникне непорозумінь [38]. Світлотінь і контраст теж грають велику роль в створенні напруженої атмосфери [39].

При створенні ілюстрацій варто пам'ятати про правило 60-30-10 (або 50-30-20). При підборі палітри ми обираємо 3 основні кольори для малюнку. Перший (основний) має займати 50-60 відсотків на ілюстрації. Він колір слугує основою або фоном вашого зображення; зазвичай це нейтральний або приглушений відтінок, який визначає загальну атмосферу. Другий колір займає 30 відсотків, цей колір підкреслює основний колір, надаючи йому виразності та глибини. І останній 10-20 відсотків, має займати найменшу частину на роботі і вказувати читачеві куди необхідно звернути свою увагу. Цей колір має бути контрастний по відношенню до перших двох кольорів [40]. Роль кольорового контрасту та холодної палітри має дуже великий вплив у створенні атмосфери саспенсу в ілюстрації [36]. Для того, щоб повноцінно розкрити вплив холодних кольорів на настрій читача необхідно розглянути ілюстровані видання жанрів детективу і трилеру.

Візьмемо для першого прикладу роботи Кіма Хокйона для ілюстрованого видання «Щелепи» авторства Пітера Бенчлі від видавництва The Folio Society [41]. В сюжеті роману розповідається про те як у Лонг-Айленді, спокійному курортному містечко Еміті на одному з пляжів на глибині з'являється безжалісна акула, яка нападає на туристів. Протягом твору напруга наростає і наростає, тому використання холодних (синіх) кольорів є доречним. Також дуже багато подій відбувається саме поруч з водою холодна палітра робить враження, що з глибини теплої води на читача нападе акула (див. рис. 1, Додатку Б).

«Cold Print & Others» Рамзі Кемпбелла від видавництва Conversation Tree Press — другий том серії «Weird.», в цій серії як і в минулій є 12 оповідань і 12 ілюстрацій авторства Марселя Болівар. Твори Кемпбелла, які знаходять джерело

жаху у тонких порушеннях звичної буденності, вирізняються особливим британським сприйняттям страху — стриманим, наполегливим і невідворотним. Ілюстрації Марселя ідеально доповнюють психологічні оповідання, завдяки холодній палітрі та контрасту [42] (див. рис. 2, Додатку Б).

Далі розглянемо роботи Енджі Гофмайстера для ілюстрованого видання «Привид будинку на пагорбі» авторства Ширлі Джексон від видавництва The Folio Society [43]. Книга розповідає як у Маєтку Хілл-Хауса відбуваються паранормальні події, 4 головних героя протягом твору намагаються з'ясувати, що відбувається і що спричинило ці події. В своїх ілюстраціях Енджі вдалося передати атмосферу взаємодії живого світу з неживим через обрану палітру, яка складається майже повністю з холодних синіх і фіолетових кольорів (див. рис. 3, Додатку Б).

Звернемо увагу на роботи Анжели Барретт для ілюстрованого видання «Дракула» авторства Брами Стокера від видавництва The Folio Society [44]. Роман розповідає як головні герої намагаються перемогти Графа Дракулу після того як їхні знайомі помирають від невідомих причин. Ілюстрації Анжели в холодних тонах чудово передають холодну, моторошну атмосферу готичного роману (див. рис. 4, Додатку Б).

Автор манги «Спіраль» Джюнджі Іто має цілий артбук посвячений цьому всесвіту, він називається «Химерні візії». Сюжет цієї історії в тому, що в японському містечку Куроудзу всі живі створіння і природні явища сходять з розуму. По місту з'являються аномалії на тваринах, людях, природних явищах у вигляді спіралі. На малюнках присутня холодна кольорова палітра, яка і викликає в ілюстраціях посилене відчуття тривоги [45] (див. рис. 5, Додатку Б).

Холодна палітра і контраст напряму впливають на атмосферу і психологічне напруження, яке буде відчувати читач під час читання і розглядання ілюстрацій до твору. Кращим варіантом буде підібрати обмежену палітру. Через такий вибір ілюстрації будуть виглядати цікавіше, ніж з необмеженою кольоровою гамою. Холодна обмежена кольорова палітра показує

будь-який спектр неприємних емоцій і відчуття таємничості. Для обраної книги дипломної роботи використовується переважно холодна палітра для зображення напружених сцен в ілюстраціях.

Висновки до Розділу II

Другий розділ був дуже важливим етапом підбору і аналізу подальшої інформації. Крім аналізу аналогових ілюстрованих видань було розроблено аналіз самого предмету і теми дослідження дипломної роботи. Ці знання допомогли в подальшому процесі створення концепції, ескізів, мудбордів і самого оригінал макету.

Завдяки повноцінному аналізу художніх творів інших видавництв було досліджено вплив на атмосферу і на настрій роботи. Це спростило роботу над основними ілюстраціями для дипломної роботи. Подібний аналіз дає змогу покращити власні знання про вплив обраної палітри, контрасту, композиції на атмосферу і настрій на ілюстрації. Було досліджено приклади варіацій холодних палітр. Особливу увагу треба звернути на пояснення правила 60-30-10 (50-30-20).

Знання і вміння сформулювати основні ідеї, тему книги спрощує роботу над створенням ілюстраційного матеріалу.

РОЗДІЛ III.

РОЗРОБКА ДИЗАЙНУ ОФОРМЛЕННЯ КНИГИ

3.1. Дизайн концепція оформлення літературного твору

Концепція створення дизайну книги А.К. Тернер «Мова тіла» — це передати готичний настрій і таємничу атмосферу при ілюструванні даного літературного твору. Чим відрізняється готика від інших стилів у ілюстраціях?

Готичний стиль сформувався як протиставлення романському стилю. На момент його створення він сприймався як різкий відхід від усталених канонів. На відміну від масивності та суворості готичний стиль характеризувався емоційністю і сенсовим різноманіттям. Контраст грає велику роль у цьому стилі, бо завдяки ньому підсилюється ефект прихованих сенсів від глядача. У сфері портретного мистецтва це дозволяло створювати цілісні образи кожному з учасників картини. Прикладом подібної техніки є творчість Майстра графині Уорік та його портретами королівської сім'ї «Портрет Едварда Віндзора, 3-го барона Віндзора, його дружини, Кетрін де Вер, і їх сім'ї» [46]. Жанр готика у портретах вважався доволі бунтарським стилем по відношенню до загальноприйнятих візантійських канонів (канон з грец. κανών — правило, норма). Порухення цих канонів вважалися неприпустимим для людини високого статусу. Наприклад, людей на картинах у період цих візантійських правил малювали лише у фронтальному ракурсі. Інші ракурси вважалися недоречними, бо вони не могли відобразити велич та урочистість образу, це особливо стосувалось створення образів для знатних аристократичних родин.

Тому збереження шарму готичного стилю одна з головних задач цієї дипломної роботи. Внутрішні розгортки у власному дизайні А. К. Тернер «Мова тіла» було вирішено розділити за чотирма типами: повноцінні ілюстрації на сторінку, ілюстрації, які займають цілий розгорт, маленькі ілюстрації посеред

тексту та чорно-білі ілюстрації на сторінку. Таке рішення дозволило урізноманітнити дизайн книги. Шрифтове оформлення побудовано на основі гарнітури: Old English Gothic C як основний готичний шрифт та Myriad Pro для основного тексту. Біля нумерації сторінок знизу присутня мала за розміром графічна ілюстрація у вигляді двох рук, які тягнуться одна до одної. Одна з них зображена живою, а інша кістяною. Ці руки не можуть доторкнутись через цифру, яка стоїть між ними. Це своєрідна відсилка на картину авторства Мікеланджело Буонарроті «Створення Адама» 1511 року. Цифра слугує алегорією на міст між світом живим і світом мертвих.

3.2. Створення мудбордів, ескізів до розгорток

Для повноцінного відтворення зовнішності персонажів було записано їх головні зовнішні риси та те як вони одягаються. Для полегшення процесу над дипломною роботою було створено дошку пінтерест до якої відбирались візуальні матеріали та фотографії, що були основою для подальшого створення ілюстрацій (<https://www.pinterest.com/darusashair/%D0%B4%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%BE%D0%BC/>). Шість основних персонажів були проаналізовані, було створено їх мудборди. Зокрема для Вероніки (бабусі головної героїні), Кассандри (головна героїня), Філідди Флайт (детектив), Баррі Ренвіка (брат Елізабет) та Елізабет Ренвік (сестра Баррі) (<https://www.figma.com/design/FwTLVeF3GUp83ds27l4hKF/%D0%9C%D1%83%D0%B4%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%B4%D0%B8?node-id=0-1&t=g3zIL98ma6TKPPvf-1>). Подібна вправа створює асоціації з головними та другорядними героями. Окрім фото до мудбордів можна додавати кольорові палітри та цитати.

У результаті ескізування композиції робіт вийшов великий сторіборд (набір зображень, що ілюструють сюжет кіно, реклами, анімації чи відео або іншими словами розкадровка) на 29 ілюстрацій. Деякі ескізи зазнавали багатьох змін перед створенням завершеної роботи (див. рис. 1, Додатку В). У основній

вибраній кольоровій палітрі було використано декілька різних блакитних кольорів різного тону і обов'язковий червоний колір з вишневим відтінком для акценту. Було вирішено обмежити використання інших кольорів поза палітрою. Навіть якщо вони використовувались, то вони займали менше 5-7 відсотків на готовій роботі. Патерни, які були застосовані на деяких ілюстраціях для деталізації заднього фону, були створені самостійно.

3.3. Розробка оригінал-макету

При проектуванні ілюстрацій макету було обрано формат більше ніж А5, а саме 165 мм на 210 мм (стандартний 148 на 210). Даний формат дає можливість зобразити ілюстрації без втрати якості та деталізації. Формат А4 не підходить для повсякденного читання, більше підходить для артбуків, А6 занадто маленький через що буде складно поєднати деталізацію і не отримати піксельне зображення.

Суперобкладинка зображує серце, яке закомпановано з різних квітів, на кишеньках суперобкладинки був використаний патерн з колючої лози червоного кольору (див. рис. 2, Додатку В). Обкладинка це зображення мізків — головного людського органу, яке відповідає за всі наші рішення, думки та почуття. Для стилізації цього органу було обрано зробити патерн з дрібних квітів, які будуть повторювати основні завитки мозку. Через дрібність ліній вийшов елегантний ефект, який схожий на мереживо (див. рис. 3, Додатку В). До створення обкладинки надихнув оригінал обкладинок англійського видання цієї ж книги від видавництва HarperCollins Publishers (див. рис 4, Додатку В). На оригінальних обкладинках зображені інструменти для роботи з мертвими тілами та вони закомпановані з квітковими елементами. Подібне поєднання робить контраст між питанням смерті та природними мотивами. Власний дизайн для обкладинки і суперобкладинки є на противагу одна одній, композиційні рішення відрізняються, у цьому випадку має бути головне та другорядне. Серце на обкладинці є набагато меншим по масі ніж мізки на обкладинці. Цим було

досягнуто алегорію на відчуття головної героїні під час її розслідування. Вона думала раціонально і не піддавалась емоціям, щоб не втратити увагу на важливі деталі при розслідуванні справи вбивства.

Форзац і нацзац є відображенням однієї з найголовніших локацій книги — Кемденський ринок у Лондоні. З ним пов'язане місце нападу на пані Е. та місце двох нападів на Кессі. В цьому місці Елізабет Ренвік спричинила передоз інсуліновими ін'єкціями одразу для двох жертв у різний час для того, щоб прибрати людей, які знали про її злочин. Форзац зображує активність ринку на початку дня, а нацзац його активність вночі. В день тут на ринку присутні люди різного віку, у процесі покупки речей. Вночі композиція змінюється, замість людей тут дикі тварини, що шукають їжу після того як торгівля завершилась. Силуети у вікнах це мешканці цього міста, які можливо були на ринку вдень і готуються до сну або проводять власне дозвілля (див. рис. 5-6, Додатку В).

Титульна сторінка оформлена ілюстрацією колишньої викладачки Кассандри — Пані Едвардс, яка лежить у наповненій ванні і біля якої стоїть скелет. Це алегорія смерті, яка в останній момент життя пані Е. провела її по ту сторону ріки у світ мертвих. Скелет набагато більше ніж ванна та мертва жінка разом, треба було показати неминучість ситуації. Вона померла не через здоров'я, а через передозування інсуліну, яке їй вкололи коли вона дізналась про справжні наміри Беррі Ренвіка та його сестри Елізабет. За допомогою композиції підслено драматизм ситуації (див. рис. 7, Додатку В).

Візуальне наповнення ілюстрацій книги починається зі спускової сторінки, що зображає першу пацієнтку Кессі на той день, панні Коннері. Померла пацієнтка мала алергію на аміак у фарбі для волосся, вона не переставала його фарбувати, через що її імунітет до фарби зменшився. Її художній образ створено по опису та було вирішено показати вираз здивованого, але водночас розуміючого сумного обличчя. На контрасті блідому і мертвому образу пані К. тут зображена жива рука Кассандри, яка відкриває трупний мішок. На правій

стороні сторінки над розділом є невеликий чорно-білий малюнок з речами, які необхідні для фарбування волосся (див. рис. 8, Додатку В).

Далі йде розгорт з чорно-білою ілюстрацією мертвої білки, яку по сюжету Кессі дарує Вероніка — бабуся головної героїні. Кассандра окрім роботи в моргу у вільний час займається таксидермією (реконструкція з мертвих тварин того, як ця вони виглядали до смерті) (див. рис. 9, Додатку В).

Наступна ілюстрація зображує Кессі, яка повертається додому після візиту бабусі та її зустрічає домашній улюбленець — кіт Макавіті. Передній та задній фон відрізняються по контрасту та кольоровою палітрою. Задній фон темний та холодний, в той час як передній теплий та світлий. Цією технікою було показано, що головна героїня повертається в пусту квартиру, де окрім її kota нікого немає. Через розставання зі своїм партнером квартира холодна попри опалення (див. рис. 10, Додатку В).

Одна з найважливіших ілюстрацій — там де Кассандра дізнається про смерть пані Едвардс. Так як головна героїня працює санітаркою у морзі, вона перша, хто відкрив трупний мішок. Контраст тут зумовлений шоком головної героїні про звістку смерті дорогої їй людини. Тут акцент саме на мертвому тілі пані Е., який на передньому плані. Позаду неї у більш темних кольорах зображена Кессі та її колега патологоанатом Карл. Він намагається заспокоїти її поки санітарка плаче і тягнеться рукою до пані Е. (див. рис. 11, Додатку В).

Далі йде ілюстрація розгортом, де Кессі разом бабусяю вдома. Протягом твору не раз зазначалось про польське коріння Вероніки, тому у оформленні квартири були використані характерні речі, звичні для польського побуту. На підлозі є килим з візерунком, шпалери на стінах прикрашені патерном з квітами, які зазвичай присутні на шпалерах виготовлених у Польщі. На картинах позаду головної героїні є портрет її померлої мами (яка згадується декілька разів у книзі) та художні роботи різних польських художників сьогодення і минулого. Малюнок зроблений повністю з теплими кольорами для підвищення ефекту комфорту і спокою (див. рис. 12, Додатку В).

По сюжету наступний розгорт з чорно-білою ілюстрацією головою скелета у лавровому вінку червоного кольору, по сюжету детектив Флайт приїхала до Кассандри поговорити про справу смерті пані Едвардс. Поворотним моментом стає те, що детектив знайшла цей череп без ліцензії, тому його конфіскували з метою подальшого дослідження. Перемога у цій ситуації належить Флайт, бо вона змогла підтвердити свою теорію щодо ненормальності Кессі, тому тут намальований лавровий вінок як символ перемоги та переваги (див. рис. 13, Додатку В).

Після цього була створена ілюстрація на якій головна героїня зустрічається з колишнім нареченим пані Едвардс, щоб дізнатися більше інформації про життя своєї вчительки перед її смертю. Крістіан не мав жодного інформації, що пані Е вже померла, бо вони розійшлись ще до її смерті та не спілкувались. На ілюстрації він виглядає схвильованим, шокованим і засмученим. В той час на задньому фоні продовжує роботу персонал ресторану в якому проходить зустріч (див. рис. 14, Додатку В).

Потім по сюжету книги — ілюстрація сну Кассандри, в якому вона побачила примару пані Едвардс за туалетним столиком у власній кімнаті. Цей сон був нагадуванням про те, наскільки мало часу у Кассандри залишилось, треба поспішати, інакше буде поховання через що шанси дізнатись справжні причини смерті пропадуть. Центром композиції є сама постать пані Е., вона є найсвітлішою частиною роботи, всі інші частини роботи темні та холодні за палітрою. На задньому фоні на ліжку сидить здивована Кессі та її кіт (див. рис. 15, Додатку В).

Наступна чорно-біла ілюстрація зображує відмичку для дверей, яку Кессі на деякий час віддав старий знайомий. Головній героїні це було необхідно, щоб без дозволу потрапити у дім пані Е. дізнатись додаткову інформацію щодо вбивства (див. рис. 16, Додатку В).

Далі ілюстрація того як Кассандра знаходить перший показник того, що смерть пані Едвардс є неприродною, надпис на дзеркалі у ванній кімнаті, що за

нею пані Е. стежили. Головна героїня його помітила коли вирішила набрати ванну гарячої води, щоб відтворити момент смерті померлої, але через конденсацію текст з'явився на дзеркалі. Найсвітлішою точкою композиції є дзеркало з конденсацією тексту «ЗА МНОЮ СТЕЖИЛИ». Також у відображенні ми можемо побачити Кессі та її змучене обличчя. Цю ілюстрацію ми спостерігаємо від першого обличчя, тобто від Кессі. Довкола її відображення ми можемо помітити дрібні елементи для покращення деталізації такі як : парфуми, зубна паста, щітка, мило і так далі (див. рис. 17, Додатку В).

Крім основної сюжетної лінії головна героїня має багато справ працюючи патологоанатом. Наступна чорно-біла ілюстрація на всю сторінку присвячена закритій справі про смерть молодої дівчини від передозу. Треба було показати відчуття самотності і прийняття факту смерті у постаті мертвої дівчини, бо у той момент коли їй необхідна була медична допомога від її хлопця, він вирішив, що не хоче проблем з поліцією через вживання заборонених речовин поклав її тіло недалеко від сходів свого будинку, неначе це був інцидент про який він не знав (див. рис. 18, Додатку В).

Далі чорно-біла ілюстрація з баночкою мізків у формаліні. Тут було продовження сюжетної арки з викраденням одного із тіл. Грабіжники не з першої спроби отримали правильне тіло, тому після того як Кессі та її колеги знайшли тіло померлого дідуся, грабіжники намагались вкрати тіло мертвої людини, яку планували викрати до цього. У цих двох мертвих людей були схожі ініціали. Завдяки тяжкій банці Кассандра змогла врятувати тіло від викрадення та себе (див. рис. 19, Додатку В).

Наступна ілюстрація відбувається на ринку, який зображений на форзаці та нацзаці цієї книги. Тут показано момент того як у спину Кессі невідома людина штрикнула дозою інсуліну. Це відбулось коли Кассандра пішла на ринок по квіти перед похоронами пані Е. Вона купила їй букет рожевих півоній через неприязнь пані Едвардс до рослин та квітів, які не притаманні англійському клімату. В цей момент вниз до неї почали тягнутись руки інших покупців базару,

поки навкруги літають пелюстки від зламаного букету півоній (див. рис. 20, Додатку В).

Тридцять третьому розділ починається чорно-білою ілюстрацією півонії з червоним акцентом на пелюстках та самій квітці. На цей момент Кассандра разом з іншою дівчиною були у квітковому магазині, але у той момент головній героїні стало погано через передозування інсуліном (див. 21 рис. , Додатку В).

На наступному розділі, який знаходиться на протилежній сторінці ми можемо помітити процес знаходження мертвого тіла Крістіана. Він був актором та замішаним у смерть пані Е. Його справжнє ім'я Баррі Ренвік. Детектив Флайт, приїхала сюди, щоб заарештувати його за брехню та маніпуляцію знаходить його в стані смерті (див. рис. 22, Додатку В).

За змістом наступна чорно-біла ілюстрація на сторінку про те, як Кассандра прокинулася в лікарні. Перед втратою свідомості, вона змогла дати підказку лікарям як її врятувати і що є причиною поганого самопочуття. Завдяки цьому Кессі змогла дізнатись справжню причину смерті пані Е. та вижити, залишилося лише дізнатись хто це зробив. Саме на цій ілюстрації є алегорія на кістяні руки смерті, які наповнюють шприц інсуліном. На передньому плані можна помітити «танок смерті» скелетів (див. рис. 23, Додатку В).

Далі можна побачити чорно-білу ілюстрацію на сторінку урочистих похоронів пані Едвардс. Ми дивимось з перспективи пані Е., неначе лежимо у могилі самі. За спинами згорьованих друзів та колег ми можемо побачити смерть особисто, яка завершила свою роботу і прощається з померлою (див. рис. 24, Додатку В).

Наступна ілюстрація про те як головна героїня дізналась хто є другою людиною у плані Баррі Ренвіка. Тут зображено момент втечі Кессі по сходах. Ми можемо помітити, що тут збоку стоїть алегорія смерті і спостерігає за тим, що відбувається поки не втручаючись (див. рис. 25, Додатку В).

Тут вже зображена сцена битви між Кассандрою і сестрою Баррі Ренвіка недалеко від мосту Кемденського ринку. Це боротьба за виживання, було обрано використати динамічну позу по референсу. Небо драматично червоне і хмари теж намальовані під кутом для збільшення ефекту динамічності (див. рис. 26, Додатку В).

Наступна ілюстрація моменту смерті Баррі Ренвіка. Завдяки встановленій прихованій камері стало зрозуміло справжню причину його смерті. Він сидить спиною до власної сестри, він зізнався, що розповість все про їх роботу копам. Баррі вже прийняв той факт, що його власна сестра вб'є його. Але завдяки його діалогу поліція дізналася правду (див. рис. 27, Додатку В).

Одразу після цієї картини йде ілюстрація на весь розгорт, де Елізабет знаходиться на допиті у поліцейському випадку. Попри докази на неї вона порадившись з адвокатом спеціально одяглася у такий одяг, щоб ще більше виглядати невинною. Волосся затягнуте у гульку, великі перлові сережки, блузку з рукавами та спідницю нижче колін. Коли їй показують докази на ноутбуці вона має невимушений і може трошки злий вираз обличчя. (див. рис. 28, Додатку В).

Наступний розгорт з чорно-білою ілюстрацією губної помади детективка Флайт. Акцентною частиною на цій роботі є червона помада та форма поліцунку. Тут вже спокійна атмосфера по сюжету. Тут головні героїні дуже багато посміхаються у цьому розділі було обрано намалювати помаду з червоним акцентом, щоб показати, що неприязнь між ними пропала (див. рис. 29, Додатку В).

За змістом після цього зображення йде ілюстрація на розгорт з бабусею і Кессі. Тут вона їй розповідає про справжню причину смерті її мами. Що насправді вони не померли у авіакатастрофі, а це її тато вбив маму. На передньому фоні тут зображено теплі кольори і диван на якому всі сидять, а на задньому фоні тут холодні кольори і знову ж картини польських художників (див. рис. 30, Додатку В).

Остання ілюстрація перед нацзацом це прощання пані Едвардс з Кассандрою після того як всі деталі смерті були знайдені та доведені. Треба було показати відчуття спокою, того що час відпустити настав. Загалом міст є як і прямим показом подій у книзі, бо пані Е. в кінці дійсно твору на ньому стоїть так і переносним значенням, бо міст є символом переходу у інший світ (див. рис. 31, Додатку В).

Висновки до Розділу III

Третій розділ був останнім етапом у створенні дипломної роботи по ілюструванню. Якщо попередні були про аналіз та теорію, тут вже був процес розробки готового продукту. Він зайняв багато часу, бо кожна ілюстрація продумувалась повністю до деталей.

Було досліджено взаємозв'язок між текстом і ілюстрацією і як це буде впливати на читача. Окрім цього при ілюструванні враховувались знання з першого і другого розділу про аналогі, сторітелінг і використання холодних палітр. Також було враховано готичний аспект цього роману і був підтриманий відповідний стиль. Важливим етапом було досягнення однакового стилю на ілюстраціях. Було використано спільні композиційні засоби, один і той самий набір цифрових пензлів та повне використання холодної і частково теплої кольорових палітр. Завдяки цим діям дизайн книги став цілісним і візуально довершеним. Застосований підхід допоміг підсилити атмосферу твору і витримати готичну естетику роману.

ВИСНОВКИ

У результаті дипломної роботи було досліджено і проаналізовано багато аспектів пов'язані з ілюстрацією, книговидаванням і графічного дизайну. Це дозволило занурити читача у атмосферу художнього твору. Було розкрито поняття базових термінів без яких не можливо створювати новий та якісний продукт. Описано і охарактеризовано аналогі робіт інших видавництв у

схожому жанрі. Систематизація і повторення всіх вивчених знань за 4 курси графічного дизайну та за предмет «дизайн художньої книги» допомогли при створенні цієї дипломної роботи. Розглянуто загальний процес створення роботи: від аналізу до розробки. Було зібрано інформацію про початок цифрового малювання і про його стан зараз. Створення дипломного проекту сприяло розвитку навичок у цифровій графіці, композиції, типографіці та підготовці до друку. Практика допомогла краще осягнути тонкощі верстки книг мистецької спрямованості та засади формування серії ілюстрацій в уніфікованому стилі. Розробці візуальної атмосфери твору було надано пріоритетну увагу в процесі написання дипломної роботи. Бо від неї залежить чи сприйматиме читач текстову частину та ілюстрації окремо або буде сприймати їх повноцінно.

Проведена робота свідчить про значущість ілюстрації як способу посилення емоційного та естетичного впливу літературного твору. Створення ілюстрацій для книги А. К. Тернер «Мова тіла» показало, як візуальні рішення можуть успішно передати атмосферу детективу, допомогти читачеві глибше зануритися в історію та покращити загальну художню цінність видання. Готові ілюстрації логічно описують книгу від початку і до кінця не залишаючи проміжків між сюжетними лініями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Заблоцька О. "КСД", "Ранок" і багато підручників: УІК визначив українські видавництва з найбільшим обсягом доходів. Київ. 2024 [Електронний ресурс]
URL:<https://suspilne.media/culture/782245-aki-ukrainski-vidavnictva-najpributkovisi-analitika-uik/>
2. Гриненко В. «А-ба-ба-га-ла-ма-га» зробила обкладинку за допомогою ШІ. Далі були дискусії, звинувачення та промокоди. Київ. 2025. [Електронний ресурс]
URL:<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-situation/359337-laquo-em-a-ba-ba-ga-la-ma-ga-em-raquo-zrobila-obkladinku-za-dopomogoyu-shi-dali-buli-diskusiyi-zvinuvachennya-ta-promokodi>
3. Дзеркало тижня. Навіщо штучному інтелекту вода і чому це екологічна проблема. 2025 [Електронний ресурс]
URL:<https://zn.ua/ukr/TECHNOLOGIES/navishcho-shtuchnomu-intelektu-voda-i-chomu-tse-ekolohichna-problema.html>
4. Горлач П. Суспільне Культура. У Британії пропонують дозволити компаніям використовувати захищений контент для навчання ШІ — уряд розкритикували. 2024 [Електронний ресурс]
URL:<https://suspilne.media/culture/905423-u-britanii-proponuut-dozvoliti-kompaniam-vikoristovuvati-zahisenij-kontent-dla-navcanna-si-urad-rozkritikuvali/>
5. Пастівничий М. Історія книгодрукування: від рукописів до цифрової епохи. СУРМА, 2024. [Електронний ресурс]
URL:<https://surma.com.ua/1757-istoriia-knygodrukuvannia-vid-rukopysiv-docyfrovoi-epokhy.html>
6. Єгипетська книга мертвих / пер. Ернест Альфред Волліс Бадж. — Лондон: British Museum Press, 1972. 192 с

URL:<https://archive.org/download/egyptianbookofde00reno/egyptianbookofde00reno.pdf>

7. Задніпряний Г. Т. Пошуки художніх рішень в європейській гравюрі доби Відродження. АРТ-ПРОСТІР, КСУБГ, 2024. Вип. 1(4). с. 99-118.

URL:<https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/48878/>

#:~:text=%D0%9E%D1%84%D1%96%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%B8%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F:%20https://art./journal/is...

8. Закорчемний О. Info Trend. Перший друкарський прес: як винахід змінив світ [Електронний ресурс]

URL: <https://pltmbk.in.ua/history/drukarskyj-pres/>

9. Koenig & Bauer. On the 250th Birthday of Friedrich Koenig: Inventor, Businessman, Visionary. Germany. 2024. [Електронний ресурс]

URL:<https://www.koenig-bauer.com/en/company/koenig-bauer-ag/company-history>

10. Алтухова, А., Сорока, К. Історичні аспекти розвитку художнього оформлення книги та книжкової ілюстрації. *Scientific Collection «InterConf+»*. ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Харків. 2022. 219–226 с.

URL: <https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.11.2022.020>

11. Зайцева В. Українська книжкова графіка першої третини ХХ століття як об'єкт історико-мистецтвознавчих досліджень. Вісник Львівської національної академії мистецтв. Львів. 2018. 245–253 с.

URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/26228/>

12. Мазніченко А. В., Радько К. В. Еволюція книжкової ілюстрації: від сакрального символізму до авторської мови у сучасному візуальному оформленні книги. Редакційна колегія. Київ. 2025. 121-125 с.

URL:https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=X9By85IAAAAJ&citation_for_view=X9By85IAAAAJ:UebtZRa9Y70C

13. Карпов В., Сиротинська Н. Neuroart: мистецтво пізнання людини. К. НАКККиМ, 2019. 80 с.

URL:https://www.researchgate.net/publication/374062023_NEUROART_mistectvo_piznanna_ludini

14. Корніх М. С. Українська книжкова ілюстрація в контексті розвитку європейської графіки : магістерська робота / М. С. Корніх ; наук. керівник – Р. О. Пильнік. – Кривий Ріг : КДПУ, 2021. – 129 с.

URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/123456789/5671>

15. Плісак К. О. Ілюстрація як візуальне відображення ідеї літературного твору. International Electronic Scientific Journal “Science Online”.

Український державний університет ім. М. Драгоманова. 2023.

URL: <https://nauka-online.com/wp-content/uploads/2023/05/Plisak.pdf>

16. Олійник В. А. Етапи трансформацій українського книжкового дизайну "перехідної доби" (1980–1990 років) / В. А. Олійник. Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну. 2018. Вип. 2. С. 51-68.

URL:http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=ditpd_2018_2_6

17. Радько К. Методи побудови простору сучасної української книги у творчості Оксани Здор / К. Радько // Актуальні проблеми сучасного дизайну : збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції. Київ. 27 квітня 2023 року. – У 2-х т. – Т. 2. – Київ : КНУТД, 2023. – С. 108-111.

18. Савіних Марія Володимирівна. Розробка дизайну книги Джона Фаулза

«Колекціонер». Київський столичний університет імені Бориса Грінченка.
Київ. 2025. 64 с.

URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/53314/>

19. Бразелл Д., Девіс Д. Як зрозуміти ілюстрацію. пер. з англ. Київ : ArtHuss, 2019. 176 с.

20. Бразелл Д., Девіс Д. Як стати успішним ілюстратором. пер. з англ. Київ : ArtHuss, 2018. 212 с.

URL: https://www.arthuss.com.ua/pdf/Yak-Staty-Illustratorom-Demo.pdf?srsId=AfmBOopQaxTKejqKajfK_hE_cAjD8L8pcuf7CpkRKxU6Fmr8-EaxCwp9

21. Швидка Д.К. Світло і тінь як засіб створення напруження в ілюстраціях до детективного літературного твору. Всеукраїнська науково-практична конференція «Трансформація гуманітарної сфери та культурного простору під впливом війни» Ucraina Libertatem. Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. Київ. 2025. 288-290 с

URL: <https://eportfolio.kubg.edu.ua/data/conference/12606/document.pdf>

22. Kong Lan. The Dance of Light and Shadow: Exploring the Transformative Power of Luminosity and Darkness in Painting. China. 2024. 7 с.

URL: <https://www.atlantis-press.com/article/125998565.pdf>

23. Roberto Casati. Patrick Cavanagh. The Art of the Shadow: How Painters Have Gotten It Wrong for Centuries. Massachusetts. 2023.

URL: <https://thereader.mitpress.mit.edu/the-art-of-the-shadow-how-painters-have-gotten-it-wrong-for-centuries/>

24. Christopher P. Jones. Art Fundamentals: How Illumination & Shadow Add Meaning to Artworks, The use of light and dark in paintings. United Kingdom. 2022.

URL: <https://christopherpjones.medium.com/art-fundamentals-how-light-shadow-add-meaning-to-artworks-38e346c84e0e>

25. Балабуха, Н. М., Здор, О. Г., Радько, К. В. (2024). Дизайн книги як проектна робота студентів освітньої програми «Графічний дизайн» Університету Грінченка. АРТ-платФОРМА, 9(1), 304-323.

URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/50274/>

26. Proko. Painting Light and Form. [Електронний ресурс]

URL: https://www.youtube.com/watch?v=bVFI_wDwiTI

27. Visual tension. Fiveable Content Team. 2025 [Електронний ресурс]

URL: <https://fiveable.me/drawing-foundations/key-terms/visual-tension>

28. Валуєнко Б. В. Архітектура книги. К. : Мистецтво. Київ. 1976. 126 с

29. Мірошніченко Д. І.. Цифрові технології в ілюструванні художньої літератури. КДПУ. Кривий Ріг. 2024. 45 с.

URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/123456789/10390>

30. Мельник О. Комп'ютерна графіка у сучасній книжковій ілюстрації: проблеми техніки та стилю. ТНПУ імені Володимира Гнатюка. Тернопіль. 2015. 161 с.

URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/6039>

31. А. Демків, Д. Денисенко. Сторітелінг як засіб виразності в ілюстрації графічного дизайну. Київський національний університет технологій та дизайну. Київ. 2021. 151 с.

URL: <https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19423/1/>

Dyplom022_Demkiv_Denysenko.pdf?utm

32. Снежик Д., Чемерис Г. Особливості книжкової ілюстрації. матеріали II міжнародної науково-практичної конференції. Запоріжжя : ЗНУ, 2023. Том 2. 92-94 с.

URL:<https://www.academia.edu/>

164725405/%D0%9E%D0%A1%D0%9E%D0%91%D0%9B%D0%98%D0%92%D0%9E%D0%A1%D0%A2%D0%86_%D0%9A%D0%9D%D0%98%D0%96%D0%9A%D0%9E%D0%92%D0%9E%D0%87_%D0%86%D0%9B%D0%AE%D0%A1%D0%A2%D0%A0%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%87

33. Бугайова О. С. Формування художнього образу в книжковій ілюстрації (графіка). КДПУ. Кривий Ріг, 2023. 52 с.

URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/123456789/7160>

34. Рецензія на книгу «Мова тіла» А. К. Тернер. 2026. [Електронний ресурс]

URL: <https://mynewbook.com.ua/reviews/mova-tila/>

35. Найпопулярніші жанри книги в Україні: 2025 рік [Електронний ресурс]

URL:<https://bilyayivka.city/articles/402027/najpopulyarnishi-zhanri-knig-v-ukraini-2025-rik>

36. Швидка Д. К. Роль кольорового контрасту та холодної палітри у створенні атмосфери саспенсу в ілюстрації. всеукраїнській науково-практичній конференції «Київська конференція з дизайну. Сталий розвиток суспільства та дизайн-діяльність у просторі айдентики територіальних громад» (Київ, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. 16 квітня 2026 року). 269-271 с

URL:[https://scholar.google.com.ua/citations?](https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=X9By85IAAAAJ&cstart=20&pagesize=80&citation_for_view=X9By85IAAAAJ:qxL8FJ1GzNcC)

[view_op=view_citation&hl=uk&user=X9By85IAAAAJ&cstart=20&pagesize=80&citation_for_view=X9By85IAAAAJ:qxL8FJ1GzNcC](https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=X9By85IAAAAJ&cstart=20&pagesize=80&citation_for_view=X9By85IAAAAJ:qxL8FJ1GzNcC)

37. Ali Redha Hussain. Colour Psychology in Art: How Colour Impacts Mood. The Higher Instate of Dramatic of Arts. Kuwait. 2021. 8 с.

URL:[https://www.researchgate.net/publication/](https://www.researchgate.net/publication/354657351_Colour_Psychology_in_Art_How_Colour_Impacts_Mood)

[354657351_Colour_Psychology_in_Art_How_Colour_Impacts_Mood](https://www.researchgate.net/publication/354657351_Colour_Psychology_in_Art_How_Colour_Impacts_Mood)

38. Оксаніч С. Катерина Р. Жанрова специфіка формування художнього образу

в ілюстраціях до твору ілларіона павлюка «я бачу, вас цікавить пітьма».

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. Київ. 2025. 3

c.URL:<https://scholar.google.com.ua/citations?>

[view_op=view_citation&hl=uk&user=X9By85IAAAAJ&cstart=20&pagesize=80&citation_for_view=X9By85IAAAAJ:_FxGoFyzp5QC](https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=X9By85IAAAAJ&cstart=20&pagesize=80&citation_for_view=X9By85IAAAAJ:_FxGoFyzp5QC)

39. Балабуха Н. Здор О. Катерина Р. "Проекти з дизайну книги студентів Університету Грінченка у виставковому просторі Музею книги і друкарства України." *Актуальні проблеми сучасного дизайну*. Київський національний університет технологій та дизайну. Київ. 2024. 74-77 с

URL: <https://test.knutd.edu.ua/handle/123456789/28083>

40. NV Gallery. The 60-30-10 rule. Mastering decorate colors. 2025 [Електронний ресурс]

URL:https://www.nvgallery.com/en/blogs/magazine/the-60-30-10-rule-how-to-use-it-to-create-a-balanced-color-palette?srsltid=AfmBOor_Gz0t8E0TPlzBwgCs75aN-rcAsgLR6YNYbmNs3LP_renM55H-

41. Jaws. A collector's edition from The Folio Society [Електронний ресурс]

URL: https://www.youtube.com/watch?v=_oGxonRW2iw

42. Cold Print & Others. Book review by Subterranean Press [Електронний ресурс]

URL: <https://conversationtreepress.com/pages/cold-print-ramsey-campbell>

43. The Haunting of Hill House. A collector's edition from The Folio Society [Електронний ресурс]

URL: <https://www.youtube.com/watch?v=f9vND9Q4Se4>

44. Dracula. A collector's edition from The Folio Society [Електронний ресурс]

URL: <https://www.youtube.com/watch?v=efIK7G2TfgI>

45. Артбук Химерні візії. Збірка ілюстрацій Джунджі Іто. [Електронний ресурс]

URL: <https://malopus.com.ua/artbooks/twisted-visions-junji-ito/>

46. Вікіпедія. Готичне мистецтво (розділ живопис) [Електронний ресурс]
 URL:https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%BE%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B5_%D0%BC%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%BE

ДОДАТОК А

Рис. А.1 Єгипетська Книга Мертвих (1500 рік до нашої ери)

Рис. А.2 Реконструкція дерев'яних форм тиснення тіста для пряників

*Рис. А.3 Перший
Гутенберга*

друкарський прес Йоганна

Рис. А.4 Парова друкувальна машина Андреаса Фрідріха Байера

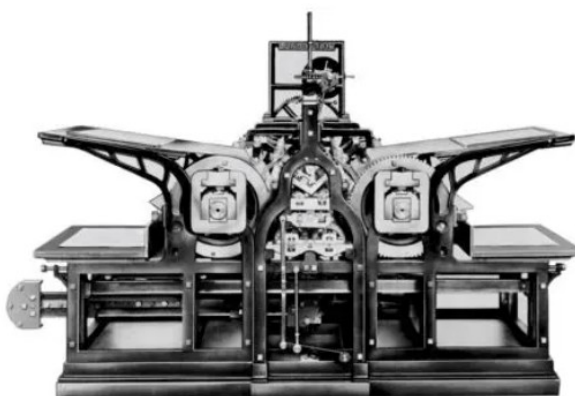

Рис. А.5 Співвідношення кількості голів у зрості на сприйняття віку персонажів

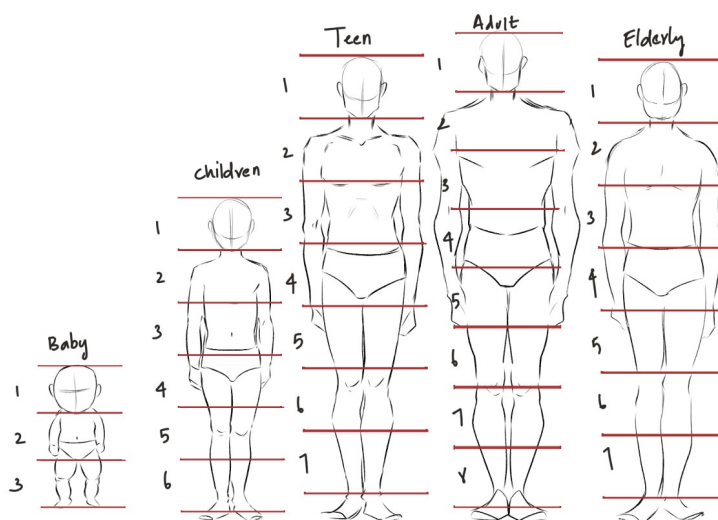
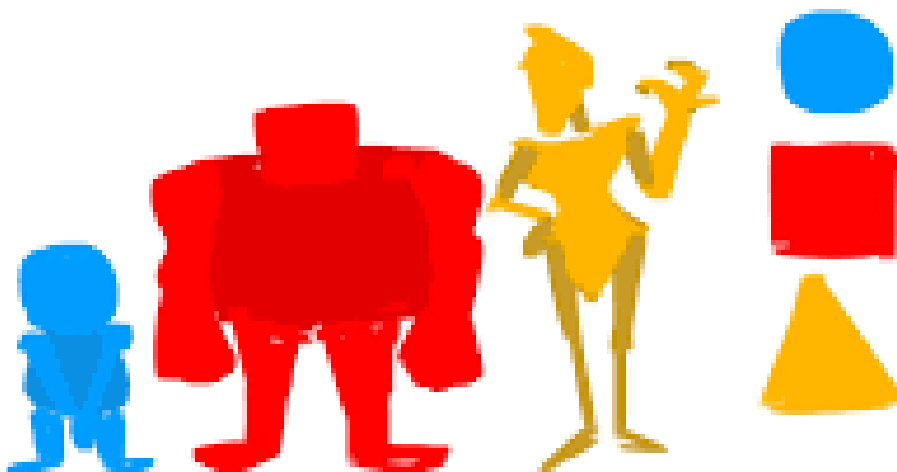

Рис А.6 Співвідношення форм до характеру персонажа

ДОДАТОК

Б

Рис. Б.1 Дизайн для книги «Щелети» від The Folio Society

Рис. Б.2 Дизайн для книги «Weird» від «Cold Print & Others»

Рамзі Кемпбелла від Conversation Tree

Рис.
Б.3

Дизайн для книги «Привид будинку на пагорбі»

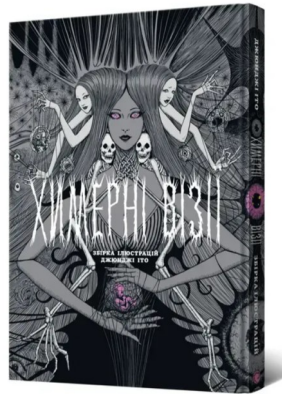
від The Folio Society

Рис. Б.4 Дизайн для книги «Дракула» від The Folio Society

Рис. Б.5 Дизайн для артбуку «Химерні візії» перевидання українською від Мальовія

ДОДАТОК В

Рис. В.1 Сторіборд

Рис. В.2 Дизайн для обкладинки

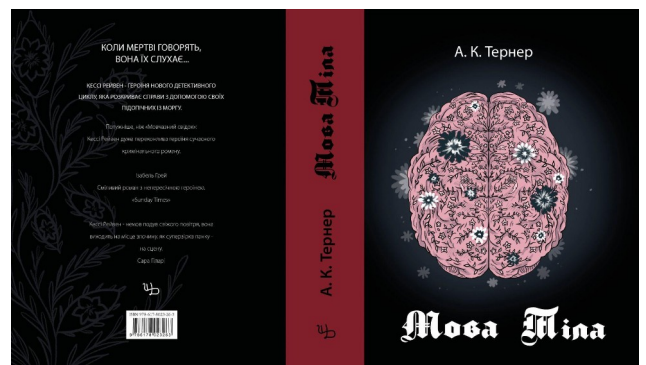

Рис. В.3 Дизайн для суперобкладинки

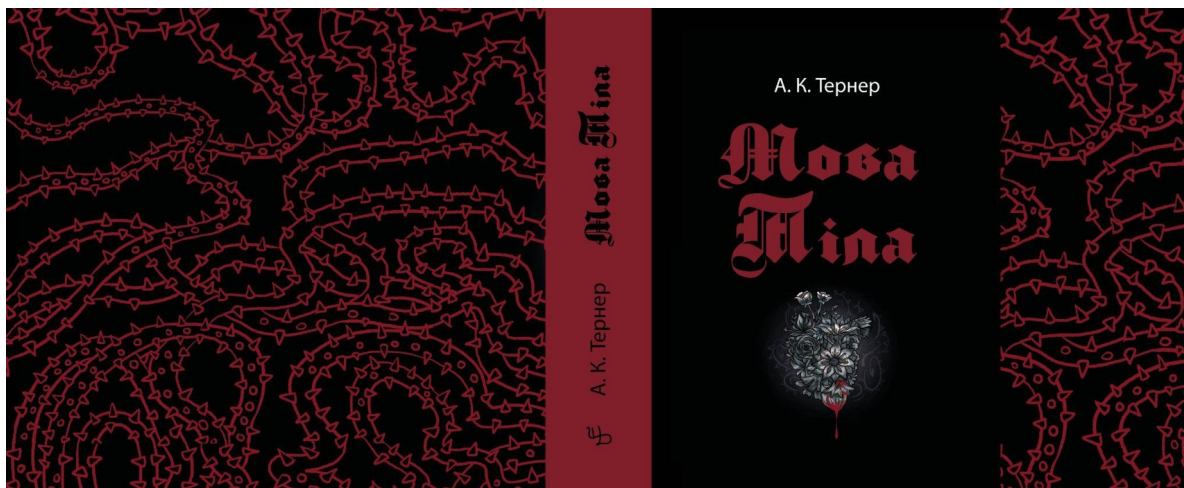

Рис. В.4 Дизайн для оригінальних видань книги

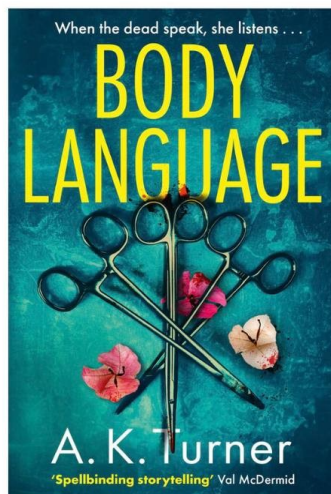

Рис. В.5-6 Форзац і нацзац

Рис. В.7 Титульна сторінка

Рис. В.8 Спусковий розділ

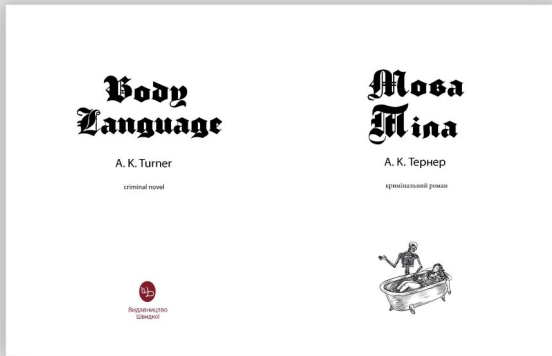

Рис. В.9 Сторінки 19-20

Рис. В. 10 Сторінки 25-26

Рис. В.11 Сторінки 30-31

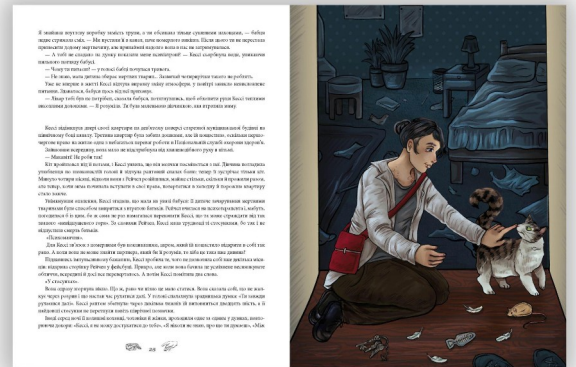

Рис. В.12 Сторінки 60-61

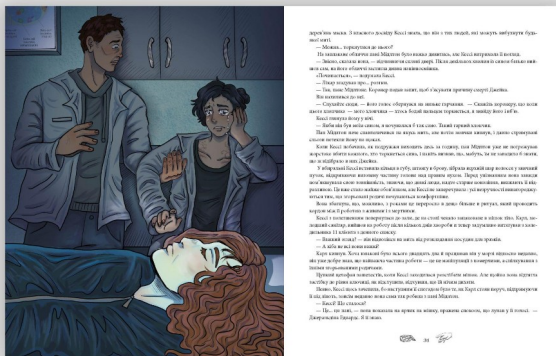

Рис. В.14 Сторінки 165-166

Рис. В.13 Сторінки 90-91

